

Posudek na bakalářskou práci Lucie Truncové: *Jak může program předškolního vzdělávání přispět k aktivizaci rodiny.* Pardubice 2019.

Autorka si ke zpracování vybrala jedno z témat, které bylo poptáváno Agenturou pro sociální začleňování v rámci uzavření spolupráce s Filozofickou fakultou UPa, tedy přínos předškolního klubu pro rodiny. Výzkumná otázka je provázána s konceptem empowerment, tedy „*Jak organizace pomáhá rodinám k jejich „zmocňování“?*“ Autorka pod tímto pojmem v praxi rozumí zejména získávání samostatnosti ve zvládnání životní situace, náhled na situaci či získání lepší vyjednávací pozice vůči institucím.

Autorka v klubu uskutečnila terénní výzkum, pozorovala jeho chod a rozhovory udělala se třemi jeho pracovníky a pěti rodiči. I přesto, že svůj výzkum autorka považuje za nedostatečně dlouhý na to, aby pronikla blíže k realitě života a názorům rodičů, považuji bakalářskou práci za úspěch. Autorka se informantů umí zeptat na témata spojená s výchovou dětí a v práci porovnává pohledy rodičů a pracovníků a nachází názorové rozdíly i uvnitř těchto skupin. Literaturu, např. z antropologie dětství, vhodně zapojuje přímo do textu, kde diskutuje svá terénní zjištění. Studuje i komparativní literaturu z výzkumů sociálního vyloučení tak, aby mohla interpretovat chování rodičů, které je pracovníky často považováno za „nevhodné“. Autorka má slušný přehled o literatuře z těchto tematických oblastí. Autorka uzavírá, že docházení do klubu má na rodiny pozitivní efekt z hlediska přestupů dětí do MŠ nebo jejich připravenosti na školu a zaznamenává rovněž zlepšení v oblasti zaměstnanosti rodičů, stravování rodiny či vhodnějších výchovných metod. Na základě citací informantů předložených v práci soudím, že pracovníci se pohybují na hraně mezi disciplinujícím (snaha přivést rodiny ke „správnému modelu“ života) a podpurným přístupem, takže je těžké říci nakolik je jejich cílem vždy zmocnění rodin, k jisté samostatnosti jednání rodičů však fungování klubu určitě přispívá. Tomuto rozporu v činnosti pracovníků by se mohla věnovat pozornost.

Některé informace bych interpretovala trochu jinak, než autorka, např. pokud pracovník naznačuje, že rodiče často nemají se zaměstnavatelem řádnou smlouvu, znamenalo by to spíše, že pracují na černo, než že mají smlouvu nevýhodnou (s. 25), případně bych ze svého vlastního výzkumu (Synková 2018), který autorka cituje na s. 27, nevytvořila interpretaci, že rodiny jsou na ubytovnách spokojené – pokud v mém výzkumu informanti říkali „*Pokoj máme malej, ale je v pohodě. Lepší než pod mostem,*“ mysleli to spíše ironicky. Nemyslím si také, že klub by mohl ohrožovat mateřské školy (s. 37), MŠ budou mít podle mě stále dostatek dětí, které mohou přijmout.

Jazyková kvalita práce je většinou slušná, i když občas se objevují i chyby ve shodě přísudku s podmětem (s. 34, 40, 44) a některé věty jsou kostrbaté nebo mírně nelogické (s. 41: „Na základě informací zjištěných z rozhovorů o dětství informantů se odvíjely jejich názory“, s. 42 celoživotní učení „se s předškolním vzděláváním ovlivňuje navzájem“). Citováno je vhodně.

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením výborně mínus, tedy B.

V Praze, dne 4. 5. 2019,

Hana Synková

